

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobkyně: **Obec Lesůňky**, IČO: 00378046
se sídlem Lesůňky 2, Lesůňky
zastoupená JUDr. Petrem Navrátillem, advokátem
se sídlem Joštova 138/4, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10 – Vršovice

o žalobě proti rozhodnutí ministra žalovaného ze dne 14. 8. 2024, č. j. MZP/2024/330/308,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Ministerstvo životního prostředí, odbor fondů EU jako Řídící orgán Operačního programu Životního prostředí 2014-2020 (dále také „*poskytovatel dotace*“) opatřením ze dne 26. 2. 2024, č. j. MZP/2024/330/308 (dále jen „*opatření*“), rozhodlo o nevyplacení části dotace

(prostředků z Operačního programu Životního prostředí) ve výši 5 785 388,21 Kč na projekt žalobkyně (příjemce dotace), reg. č. CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/00, „Mokřady Pod tvrzí, k.ú. Lesůňky“ (dále jen „projekt“). Podle rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 16. 6. 2023, č. 115D316020040 (dále jen „rozhodnutí o poskytnutí dotace“), měla být projektu alokována dotace ve výši 20 221 261,82 Kč. Důvodem opatření bylo, že poskytovateli dotace vyvstaly pochybnosti o správnosti užití finančních prostředků na projekt, jejich souladu s dokumentací Operačního programu Životního prostředí a projektu, přiměřenosti, identifikovatelnosti, prokazatelnosti a doložitelnosti. Část nevyplacené dotace představuje výdaje na projekt, které poskytovatel dotace vyhodnotil jako nezpůsobilé (konkrétně šlo o výdaje na položky č. 8 a 9 rozpočtu, které se týkaly odvozu zeminy, a na položku č. 10, která se vztahovala k odvozu ornice). Proti opatření podala žalobkyně námitky.

2. Ministr žalovaného rozhodnutím ze dne 14. 8. 2024, č. j. MZP/2024/330/308 (dále jen „rozhodnutí ministra“), zamítl námitky žalobkyně proti opatření, neboť jej shledal podle § 14e odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, plně oprávněné.
3. Ministr poukázal na to, že z bodu 4.3. části I. rozhodnutí o poskytnutí dotace vyplývá, že skutečná výše dotace, která bude příjemci poskytnuta, má být určena na základě skutečně vynaložených, odůvodněných a řádně prokázaných způsobilých výdajů projektu. V souladu s bodem 3.2. části II. rozhodnutí o poskytnutí dotace je příjemce dotace oprávněn v žádosti o platbu požadovat uhrazení pouze příslušné výše způsobilých výdajů projektu. Veškeré způsobilé výdaje musí být doloženy fakturami nebo účetními doklady stejné důkazní hodnoty. Postup pro předkládání žádostí o platbu je uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory v Operačním programu Životní prostředí (dále jen „pravidla“).
4. Ministr nepřisvědčil námitce žalobkyně, že opatření je nepřezkoumatelné a nepřiměřené. Uvedl, že poskytovatel dotace v opatření nerozporoval výsledné dílo – vytvoření mokřadů, ale fakturování provedených prací na projektu. Přisvědčil poskytovateli dotace, že žalobkyně fakturovala práce spočívající v odvozu zeminy a ornice v rozporu se schválenou žádostí o podporu a v jiném rozsahu a čase, než byly skutečně provedeny. Ministr se neztotožnil se žalobkyní, že se jednalo jen o formální nedostatky žádosti o platbu, neboť žalobkyně neprokázala odvozovou trasu ornice a předložila faktury za odvoz zeminy, přestože tyto práce nebyly v době vystavení faktur provedeny. Ačkoli byla žalobkyně opakovaně projektovou manažerkou Státního fondu životního prostředí vyzývána k opravě a doplnění podkladů k žádosti o platbu, tyto nedostatky neodstranila. Ministr tak uzavřel, že žalobkyně neprokázala, že výdaje na odvoz ornice a zeminy, jejichž proplacení nárokovala v žádosti o platbu, jsou způsobilé.
5. K jednání ze dne 19. 4. 2023 ministr uvedl, že na něm bylo konstatováno, že veškeré změny musí být nahlášeny a změny musí být reflektovány i v souvisejících dokumentech – např. jako dodatek SoD, změnový list a fakturace musí odpovídat skutečnosti. Dle ministra bylo dohodnuto, že žalobkyně požádá o změnu a veškeré dokumenty musí odpovídat skutečnosti. Ministr rovněž uvedl, že z jednání nebyl pořízen zápis, proto je obtížné hodnotit závěry, k nimž obě strany v průběhu jednání dospěly.
6. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkumu a zrušení rozhodnutí ministra.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem provedla S. K.

II. 1 Žalobní argumentace

7. Žalobkyně ve značné části žaloby shrnuje dosavadní průběh řízení, popisuje okolnosti realizace projektu či prakticky doslovně opakuje tvrzení, která vznesla ve svých námitkách proti opatření (viz body I. až V. žaloby).
- Uvádí, že projekt provedla řádně a včas. Ačkoli pro ni nemá hospodářský význam, realizovala jej, aby se aktivně podílela v boji proti klimatickým změnám. Důvěřovala však v to, že náklady na projekt budou uhrazeny z dotačních prostředků. Tvrdí, že Státní fond životního prostředí postupoval v rozporu s rozhodnutím o poskytnutí dotace a pravidly Operačního programu Životního prostředí a podmínkami podpory (dále jen „*pravidla*“), pokud její náklady na projekt průběžně neproplácel a náklady na projekt (vyjma částky dle opatření) jí až nárazově vyplatil ve dnech 20. 12. 2023 a 21. 12. 2023. Tím se žalobkyně jako malá obec hospodařící s rozpočtem do 2 milionů korun dostala do finančních obtíží.
 - Připouští, že ve fakturách vztahujících se k položkám č. 8 a 9 rozpočtu, které předložila k první žádosti o platbu dne 26. 9. 2022, byly v důsledku „*lidské chyby*“ zahrnuty také práce za odvoz zeminy, které tou dobou ještě nebyly provedeny. Faktury žalobkyně opětovně předložila v žádosti o platbu ze dne 14. 11. 2022. Zaměstnanci Státního fondu životního prostředí k takovému postupu při jednání se žalobkyní konaném dne 19. 4. 2023 nepřednesli žádné výhrady, jen ji vyzvali k vystavení změnového listu (měla oznámit změnu místa uložení odpadu). Zároveň jí bylo sděleno, že veškeré potřebné informace již mají zaměstnanci Státního fondu životního prostředí k dispozici. Žádné další nejasnosti, či požadavky na změny dokladů nebyly vzneseny. Za chybně fakturované položky žalobkyně neobdržela z dotace žádnou platbu.
 - K nákladům na položku č. 10 rozpočtu uvádí, že místní komunikace nacházející se mezi rodinnými domy v obci svým konstrukčním uspořádáním nevyhovovala podmínkám pro intenzivní provoz nákladních vozidel. Jelikož hrozilo poškození místních komunikací i přilehlé zástavby, žalobkyně zvolila delší objízdné trasy. Opatření je v tomto ohledu nepřezkoumatelné, neboť opomíjí její vysvětlení delších objízdných tras pro převoz ornice.
8. Argumentaci, která směřuje proti závěrům rozhodnutí ministra (a sama ji označuje za žalobní námitky), žalobkyně uvedla v bodě VI. žaloby. Městský soud v Praze (dále jen „*městský soud*“) ji shrnuje níže.
9. Žalobkyně uvádí, že ministr ve svém rozhodnutí dostatečně neodpověděl na její námitky proti opatření, rozhodnutí ministra je tudíž nepřezkoumatelné, nesrozumitelné a nepřehledné. Podle žalobkyně ministr jen odkázal na odůvodnění opatření, s nímž se ztotožnil, aniž by se vypořádal s jednotlivými námitkami žalobkyně (žalobkyně nerozvádí, o jaké konkrétní námitky se mělo jednat; dodává pouze, že jsou uvedeny „*shora*“ – zřejmě na předchozích 12 stranách žaloby – pozn. městského soudu). Žalobkyně si je vědoma, že na vyplacení dotace neexistuje právní nárok, avšak důvody jejího krácení musí být přesvědčivé, prokázány nade vší pochybnost a musí být ve vazbě na konkrétní porušení pravidel uznatelnosti výdajů, jak jsou uvedeny v čl. III. odst. 1 žaloby. V odkazované části žaloby žalobkyně vysvětluje, že podpora z Operačního fondu Životního prostředí může být poskytnuta pouze v případě, že jde o výdaj, který je: 1) v souladu s právními předpisy, 2) je v souladu s pravidly, 3) je přiměřený (odpovídá cenám v místě a časem obvyklým) a je

Shodu s prvopisem provedla S. K.

vynaložen s pravidlem 3E (pravidlo účelnosti, hospodárnosti a efektivity), 4) vznikl příjemci dotace a byl uhrazen v období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2023, 5) má vazbu na podporovaný region a 6) je řádně identifikovatelný, prokazatelný a doložitelný. Tyto požadavky v jejím případě splněny nebyly.

10. K námitkám v části I. žalovaný podle žalobkyně pouze uvedl, že „sankce“ je adekvátní vytýkanému pochybení a opatření bylo vydáno v souladu s §14e rozpočtových pravidel. Námitky v části II. ministr vypořádal jen tím, že na dotaci není právní nárok. Nepřezkoumatelné je podle žalobkyně i rozhodnutí ministra ve vztahu k položce č. 10 rozpočtu. Ministr podle žalobkyně pouze odkázal na závěry poskytovatele dotace a opomenul doklady, jimiž se žalobkyně snažila prokázat oprávněnost uvedeného výdaje.
11. Žalobkyně namítá, že ministr na několika místech svého rozhodnutí odkazoval na pravidla, nevysvětlil však, jakým jednáním měla pravidla porušit (vyjma tvrzení, že pochybení žalobkyně mělo spočívat v tom, že *„byl porušen bod 4 a 6, kdy výdaj nebyl uhrazen v souladu s vystavenou fakturou v době splatnosti, když fakturované položky neodpovídaly skutečnosti“*). Takové odůvodnění není podle žalobkyně dostatečné k tomu, aby jí nebyla vyplacena část dotace.
12. Žalobkyně k tomu dodává, že prokázala, že veškeré práce na projektu již byly provedeny v době jejich nárokování druhou žádostí o platbu. Je irelevantní, že tyto náklady zhotoviteli proplatila po lhůtě splatnosti faktur; postupovala tak proto, že finanční prostředky od poskytovatele dotace neobdržela, respektive obdržela je až v prosinci 2023. Tento důvod krácení dotace tak podle žalobkyně nemůže obstát.
13. Dále žalobkyně uvádí, že jediný odkaz na údajné porušení pravidel se týká původně nesprávně vykázaného množství odvezené zeminy, avšak nemá žádnou souvislost s krácením nákladů na tyto práce s ohledem na jiné odvozové vzdálenosti. Ani k těmto námitkám žalobkyně se žalovaný ve svém rozhodnutí nevyjádřil a opět jen převzal odůvodnění opatření. Rozhodnutí ministra je s ohledem na to nepřezkoumatelné.
14. Žalobkyně uvádí, že ministr ve svém rozhodnutí podrobně popisoval, proč dle jeho mínění nedošlo k průtahům při vyřízení žádosti o platbu. Tuto argumentaci ministra považuje žalobkyně za nepodstatnou, neboť odpovídající námitky mínila spíše jako „postesk“ nad tím, že poskytovatel dotace od ní vyžaduje striktní přesnost, ale sám tak nepostupuje.
15. Nakonec žalobkyně namítá, že zástupce Státního fondu životního prostředí na jejich schůzce ze dne 19. 4. 2023 nevznesl požadavek na úpravu faktur, jen ji vyzval k vyhotovení změnového listu ohledně místa uložení vyvezené zeminy (tuto skutečnost může potvrdit starostka žalobkyně a V. T., zaměstnanec zhotovitele projektu). Upozorňuje rovněž na to, že i ministr ve svém rozhodnutí připustil, že s ohledem na to, že ze schůzky nebyl pořízen zápis, je obtížné hodnotit její obsah. K tomu žalobkyně uvádí, že nemůže jít k její tíži, pokud ze schůzky, kterou organizoval zástupce Státního fondu životního prostředí v jeho prostorách, nebyl pořízen zápis.

II. 2 Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný k žalobním námitkám uvádí, že v opatření i rozhodnutí ministra jsou srozumitelně popsány důvody nevyplacení části dotace. Je přesvědčen, že ministr ve svém rozhodnutí jasně popsal, jakých pochybení se žalobkyně dopustila a jaké dotační podmínky porušila. Co se týče nevyplacení dotace ve vztahu k položkám č. 8 a 9 rozpočtu projektu (nákladů na odvoz zeminy), žalovaný uvádí, že v opatření i rozhodnutí ministra bylo

Shodu s prvopisem provedla S. K.

vysvětleno, že výdaje za práce, které v době jejich vykazání nebyly provedeny, nelze považovat za způsobilé. Ve vztahu k nevyplacení části dotace týkající se položky č. 10 rozpočtu (nákladů na odvoz ornice), žalovaný uvádí, žalobkyně neprokázala potřebu delších odvozových tras, v důsledku čehož vzrostly výdaje na odvoz ornice. Ačkoli žalobkyně v žalobě bagatelizuje závažnost jí vytýkaných pochybení, podle žalovaného to nic nemění na tom, že k nim došlo.

17. K tvrzení žalobkyně, že faktury dodavateli zaplatila až po splatnosti s ohledem na to, že neobdržela včas dotační prostředky, žalovaný uvádí, že příjemce dotace je povinen si zajistit vlastní zdroje financování (například formou půjčky), které mu umožní hradit jeho závazky. Poskytovatel dotace se nezavazuje, že budou dotační prostředky propláceny ve splatnosti faktur dodavatelů.
18. Nakonec žalovaný nesouhlasí s tím, že poskytovatel dotace od žalobkyně vyžadoval „*striktní přesnost*“, ačkoli tak sám nepostupoval. Naopak je přesvědčen, že poskytovatel dotace, potažmo Státní fond životního prostředí, byl při administraci projektu vstřícný, poskytoval žalobkyni součinnost a byl jí nápomocný při doplnění podkladů k žádosti o platbu.

III. Posouzení věci soudem

19. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které mu předcházelo, v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobkyně i žalovaný vyjádřili souhlas, respektive nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
20. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). K navrženým výsledkům svědků viz bod [42] tohoto rozsudku.
21. Předmětem nyní posuzované věci je zákonnost rozhodnutí ministra, kterým zamítl námitky žalobkyně proti opatření poskytovatele dotace, jímž stanovil korekci dotace ve výši 5 785 388,21 Kč (tato částka nebyla žalobkyni vyplacena s konečnou platností). Uvedená částka odpovídá nákladům na položky č. 8 a 9 rozpočtu projektu (tj. na odvoz zeminy) a nákladům na položku č. 10 rozpočtu projektu (tj. odvoz ornice), které byly poskytovatelem dotace vyhodnoceny jako nezpůsobilé. Tyto náklady žalobkyně uplatnila v žádosti o ex-post platbu ze dne 26. 9. 2022.
22. Dříve, než městský soud přistoupí k přezkumu žalobních námitek, podotýká, že ačkoli je žaloba poměrně obsáhlá (čítá 15 stran textu), žalobní námitky jsou obsaženy až na stranách 12 až 14 žaloby, což ostatně výslovně uvádí i sama žalobkyně (viz bod VI. odst. 1 žaloby). Jak již bylo řečeno v bodě [7] shora, argumentace na předcházejících stranách žaloby je jen doslovným zopakováním námitek žalobkyně proti opatření, na které již dostatečně odpověděl ministr na stranách 7 až 12 svého rozhodnutí (k tomu viz odstavec [23] a násl. tohoto rozsudku). Soud připomíná, že v souladu se zásadou hospodárnosti a ekonomie řízení není smyslem soudního přezkumu stále opakovat již jednou vyřčené, ale přezkoumat dříve učiněné závěry správních orgánů. Panuje-li mezi názorem soudu a odůvodněním napadeného rozhodnutí shoda, není důvod, proč by na něj rozsudek nemohl

Shodu s prvopisem provedla S. K.

v podrobnostech odkázat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47). Soud proto pro stručnost na tuto argumentaci ministra odkazuje.

23. Nejprve se městský soud zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ministra (žalobkyně v žalobě namítala jak nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí ministra, ale zejména pak nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí), které tvoří značnou část žalobní argumentace. Jedná se totiž o vady, které zpravidla brání přezkumu rozhodnutí v mezích žalobních bodů, ke kterým soudy přihlíží z úřední povinnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS). Vlastní přezkum žalobou napadeného rozhodnutí je pak možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy že je srozumitelné a vychází z důvodů, z nichž je zřejmé, proč správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí.
24. Co se týče tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ministra pro nesrozumitelnost, podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, jsou takovou vadou zatížena zejména rozhodnutí, která *„postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.“* Žádnou z popsaných vad rozhodnutí ministra netrpí. Naopak je srozumitelné a je z něj zřejmé, že námitky žalobkyně proti opatření ministr zamítl a proč tak učinil.
25. Stejně tak není rozhodnutí ministra nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
26. Má-li být správní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené musí nalézt svůj odraz v odůvodnění dotčeného rozhodnutí. Nepřezkoumatelné je tedy takové rozhodnutí, které nelze přezkoumat pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno [srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 10. 1999, sp. zn. III. ÚS 35/99 (N 141/16 SbNU 57)]. Co se týče požadavků na odůvodnění rozhodnutí o námitkách podle § 14e odst. 3 rozpočtových pravidel, ten, kdo stojí v čele poskytovatele dotace, je s ohledem na veřejné subjektivní právo příjemce dotace (právo na obdržení finančních prostředků při dodržení stanovených podmínek) povinen odůvodnit své rozhodnutí konkrétním a prokázaným porušením právních předpisů, účelu dotace nebo podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta (viz § 14e odst. 1 věta první před středníkem rozpočtových pravidel).
27. Pro úplnost lze dodat, že i na opatření poskytovatele dotace dle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel (ačkoli se nejedná o rozhodnutí ve smyslu § 9 a § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, nicméně jde o rozhodnutí dle § 65 a násl. s. ř. s.) je třeba klást určité formální a obsahové nároky, aby se proti němu mohl příjemce dotace účinně bránit námitkami postupem dle § 14e odst. 2 rozpočtových pravidel. Také opatření proto musí minimálně obsahovat důvody, ve kterých poskytovatel spatřuje porušení povinnosti stanovené právním předpisem, nedodržení účelu dotace nebo podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2023, č. j. 9 Afs 203/2023-45, č. 4557/2024 Sb. NSS).

28. Městský soud uvádí, že opatření i rozhodnutí ministra shora uvedené požadavky na jejich odůvodnění splňují a jsou přezkoumatelná.
29. Žalobkyně nemá pravdu, že ministr ve svém rozhodnutí jen odkázal na odůvodnění opatření, s nímž se ztotožnil, aniž by se vypořádal s jednotlivými námitkami žalobkyně. Je pravdou, že ministr přisvědčil závěrům, které zaujal poskytovatel dotace v opatření, nicméně závěry opatření bez dalšího nepřijal, ale přidal k nim vlastní úvahu. Byť si lze představit detailnější a místy i přesnější odůvodnění (viz např. odstavec [36] tohoto rozsudku), proč ministr nepřisvědčil námitkám žalobkyně proti opatření, podstatné je, že na stranách 7 až 12 svého rozhodnutí dostatečně popsal, z jakých důvodů shledal opatření plně oprávněným a reagoval na nosné argumenty žalobkyně, které uplatnila v námitkách.
30. Ministr vysvětlil, z jakých důvodů se ztotožnil s poskytovatelem dotace, že výdaje na položky č. 8 a 9 rozpočtu a položku č. 10 rozpočtu je třeba hodnotit jako nezpůsobilé (důvodem stručně řečeno bylo, že žalobkyně předložila faktury za odvoz zeminy a ornice vztahující se k období od 10. 1. 2022 do 31. 7. 2022, avšak práce na projektu fakturovala v rozporu se schválenou žádostí o podporu projektu, v jiném rozsahu a čase provedení). Ve vztahu k položkám č. 8 a 9 rozpočtu (výdajům na odvoz zeminy) ministr uvedl, že žalobkyní předložené faktury obsahovaly také výdaje na úhradu prací, které v době vystavení faktur nebyly provedeny. Co se týče závěrů ministra k výdajům vztahujícím se k položce č. 10 rozpočtu (k odvozu ornice), tak poukázal na to, že při prověřování podkladů doložených k žádosti o platbu vznikly Státnímu fondu životního prostředí pochybnosti o způsobilosti těchto výdajů, neboť žalobkyně tvrdila, že ornici neodvážela na přilehlé pozemky, ale vozila ji do vzdálenosti 5 000 m od místa realizace projektu, neboť z důvodu obhospodařování pozemků na nejkratší trase hrozilo způsobení škod. K uvedenému vysvětlení ministr uvedl, že z fotodokumentace předložené žalobkyní dne 13. 6. 2023 vyplynulo, že v době obhospodařování pozemků k odvozu ornice nedošlo. Naopak z ní bylo patrné, že zhotovitel mohl využívat a využíval kratších odvozových vzdáleností. Ministr také poukázal na to, že žalobkyně byla projektovou manažerkou Státního fondu životního prostředí opakovaně upozorňována na nesrovnalosti v dokladech a vyzývána k jejich doplnění (a to jak k výdajům vztahujícím se k položkám č. 8 a 9 rozpočtu, ale i k položce č. 10 rozpočtu), aby odpovídaly skutkovému stavu a schválené žádosti o podporu projektu. Avšak ani po opakovaných výzvách žalobkyně podle ministra neprokázala, že vynaložila výdaje na projekt dle předložených faktur.
31. Podle městského soudu tedy není pravdou, že ministr opomenul žalobkyní předložené podklady, jimiž se snažila vyvrátit pochybnosti projektové manažerky Státního fondu životního prostředí ohledně způsobilosti jí vynaložených výdajů na projekt. Dospěl však ke shodnému závěru jako poskytovatel dotace, tedy že žalobkyni se nepodařilo vyvrátit pochybnosti poskytovatele dotace o způsobilosti výdajů a faktury jsou v rozporu se skutkovým stavu a schválenou žádostí o podporu. Městský soud dodává, že ministr dostatečně odpověděl i námitky v částech I. a II. Není pravdou, že by se jeho závěry omezily na to, že částka odpovídající nevyplacené části dotace je adekvátní vytýkanému pochybení, opatření bylo vydáno v souladu s §14e rozpočtovaných pravidel nebo na konstatování, že na dotaci není právní nárok, jak žalobkyně tvrdí v žalobě.
32. V neposlední řadě také ministr na straně 9 rozhodnutí uvedl, že žalobkyně svým jednáním porušila podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace v části I bod 4.3., části II bod 3.2., body 5. 2. a 5.3. a bod 10.1 (což blíže rozvedl zejména na stranách 7 a 8 svého rozhodnutí). V reakci na námitky žalobkyně v části III. (v nichž tvrdila, že všechny její výdaje splňují podmínky

Shodu s prvopisem provedla S. K.

způsobilosti dle pravidel) pak uvedl, že žalobkyně porušila body 4 a 6 pravidel, neboť faktury nehradila v době jejich splatnosti a práce dle faktur neodpovídaly skutečnosti. Ministr tedy rovněž konkretizoval, jaké dotační podmínky žalobkyně porušila.

33. S ohledem na to, že městský soud shledal námitky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ministra nedůvodné, přistoupil k posouzení zbylých námitek a zabýval se věcnou správností rozhodnutí ministra.
34. Mezi stranami je nesporné, že žalobkyně k žádosti o platbu ze dne 26. 9. 2022 předložila faktury č. 2201216, č. 2201249 a č. 2201298 vztahující se výdajům k položkám č. 8 a 9 rozpočtu (k odvozu zeminy). Stejně tak je nesporné, že se faktury vztahovaly také k pracím, které v době jejich vystavení nebyly provedeny (veškeré práce byly dokončeny až v listopadu 2022), ačkoli dle údajů na fakturách měly být realizovány od 10. 1. 2022 do 31. 7. 2022. Nesprávnou fakturaci spočívající v mylně uvedených datech uskutečnění prací žalobkyně připustila jak žalobě, tak i ve správním řízení (v námitkách nebo v žádosti o přezkum administrace projektu a proplacení dotace, kterou dne 2. 8. 2023 zaslala starostka žalobkyně řediteli Státního fondu životního prostředí).
35. Dále městský soud zdůrazňuje, že žalobkyně byla na nesprávnost faktur upozorněna projektovou manažerkou Státního fondu životního prostředí v depeši ze dne 26. 6. 2023 (která jí tedy byla zaslána až po schůzce zástupců Státního fondu životního prostředí se žalobkyní a zhotovitelem konané dne 19. 4. 2023). V depeši byla žalobkyně mimo jiné informována, že vzhledem k tomu, že fakturovala a žádala o proplacení neprovedených prací, mohou být jako způsobilé výdaje v plné výši posouzeny jen ty, které se týkají odvozu zeminy, k němuž došlo do 30. 6. 2022. Za červenec 2022 může být uznána jen část odvozu, který odpovídá fakturovanému množství v daném měsíci. V depeši jí bylo také sděleno, že celkově bude z položek č. 8 a 9 uznaná částka 4 216 470,45 Kč bez DPH. Neužnaná částka bude ve výši 3 867 253,57 Kč bez DPH. O nesprávně vystavených fakturách za pokočky č. 8 a 9 rozpočtu projektu žalobkyni informoval také ředitel Sekce realizace projektů ochrany životního prostředí Státního fondu životního prostředí v dopise ze dne 12. 10. 2023, kterým reagoval na žádost starostky žalobkyně o přezkum administrace projektu a proplacení dotace ze dne 2. 8. 2023.
36. Pro úplnost lze dodat, že ve vztahu výdajům k položkám č. 8 a 9 rozpočtu (k odvozu zeminy) vznikly projektové manažerce Státního fondu životního prostředí nejasnosti také ohledně místa umístění zeminy a odvozových vzdáleností. Projektová manažerka proto žalobkyni opakovaně vyzývala k doplnění podkladů k žádosti o platbu (výzvami ze dne 24. 11. 2022, 1. 12. 2022, 6. 12. 2022 nebo 8. 12. 2022) a mezi stranami je nesporné také to, že na schůzce ze dne 19. 4. 2023 (byť její obsah není písemně zachycen) byla žalobkyně vyzvána k vyhotovení změnového listu ohledně místa uložení zeminy. Žalobkyně uvedenému požadavku vyhověla. Dne 11. 5. 2023 předložila žádost o změnu ze dne 14. 1. 2022 a Státní fond životního prostředí změnu schválil. Městský soud dodává, že ministr na straně 12 svého rozhodnutí nepřesně uvedl, že žalobkyně neupozornila na změnu místa uložení odpadu (vytěžené zeminy), ačkoli tuto změnu projektové manažerce Státního fondu životního prostředí se zpožděním nahlásila (s časovou prodlevou téměř rok a půl). Tato dílčí nepřesnost rozhodnutí ministra však není vadou způsobující jeho nezákonnost, neboť ze strany 10 rozhodnutí ministra vyplývá, že předložení změnového listu žalobkyní vzal v potaz.

Shodu s prvopisem provedla S. K.

37. Akceptace změny místa uložení zeminy Státním fondem životního prostředí, oproti místu původně uvedenému v projektové dokumentaci, ovšem nic nemění na tom, že faktury č. 2201216, č. 2201249 a č. 2201298 obsahovaly také výdaje za úhradu prací, které v době jejich vystavení nebyly provedeny. Jinak řečeno, nenahlášení místa uložení zeminy nebylo důvodem, proč poskytovatel dotace hodnotil výdaje k položkám č. 8 a 9 rozpočtu jako nezpůsobilé; tím bylo zjištění - které ani žalobkyně nerozporuje - že v době vystavení faktur nebyl proveden veškerý odvoz zeminy, a faktury tudíž obsahovaly nesprávné údaje.
38. K námitce žalobkyně, dle níž uvedené faktury předložila také k žádosti o platbu ze dne 14. 11. 2022 a k tomuto dni už byly veškeré fakturované práce provedeny, městský soud uvádí, že faktické dokončení odvozu zeminy ke dni opravené žádosti o platbu nic nemění na tom, že faktury nadále obsahovaly stejné údaje (včetně data realizace prací, které neodpovídalo skutečnosti).
39. Z bodu 4.3. rozhodnutí o poskytnutí dotace vyplývá, že skutečná výše dotace, která má být příjemci poskytnuta, má být určena na základě skutečně vynaložených, odůvodněných a řádně prokázaných způsobilých výdajů projektu. V souladu s bodem 3. 2. části II rozhodnutí o poskytnutí dotace musí být způsobilé výdaje doloženy fakturami nebo účetními dokumenty stejné důkazní hodnoty. Dle bodu 5.2. části II rozhodnutí o poskytnutí dotace je příjemce dotace povinen zajistit, aby příslušné doklady vztahující se k projektu, splňovaly náležitosti účetního dokladu ve smyslu § 11 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, byly správné, úplné, průkazné, srozumitelné a byly vedeny chronologicky. Podle bodu 5.3. části II rozhodnutí o poskytnutí dotace pak má příjemce dotace povinnost vést účetnictví způsobem, který zajistí jednoznačné přiřazení veškerých účetních operací (položek) souvisejících se skutečně vynaloženými náklady (výdaji) ke konkrétnímu projektu.
40. Výše uvedené závěry ohledně nesprávně uvedených údajů na fakturách a povinnosti žalobkyně prokazovat způsobilost výdajů správnými a průkaznými fakturami, která jí vyplývá z výše uvedených bodů rozhodnutí o poskytnutí dotace, ob stojí i v případě, že by byla pravdivá její argumentace na straně 14 žaloby v bodech 8 až 10. Ta se vztahovala ke schůzce žalobkyně, zaměstnance zhotovitele a zaměstnanců Státního fondu životního prostředí konané dne 19. 4. 2023, jejíž obsah není písemně zachycen. Žalobkyně ve zmiňovaných bodech žaloby tvrdila, že zaměstnanci Státního fondu životního prostředí požadavek na úpravu faktur na této schůzce nevznесли. Namítala, že se jen dohodli na vyhotovení změnového listu ohledně změny místa uložení odpadu (vyvezené zeminy), což žalobkyně učinila. Výše popsané závěry dle žalobkyně potvrzuje i to, že při dokončování administrace projektu nebyl vznesen požadavek na úpravu faktur. Podle žalobkyně je nelogické, aby v případě, kdy by Státní fond životního prostředí za účelem proplacení příslušných nákladů požadoval opravy faktur, že by tak žalobkyně nepostupovala.
41. Městský soud souhlasí se žalovaným, že pokud žalobkyně předložila faktury obsahující chybné údaje o datu realizace prací, tedy jedné ze stěžejních okolností, kterou měly prokazovat, nemohly být poskytovatelem dotace proplaceny. Nelze přisvědčit žalobkyni, že se jednalo o nevýznamnou administrativní chybu. Naopak městský soud souhlasí se žalovaným, že po poskytovateli dotace – subjektu, který je zodpovědný za zajištění zákonnosti čerpání dotačních prostředků – lze jen stěží požadovat, aby takto chybně vykázané výdaje hodnotil jako způsobilé a proplatil je v rozporu s pravidly obsaženými v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Navíc jak již městský soud uvedl v odstavci [35] shora, žalobkyně byla zaměstnanci Státního fondu životního prostředí po schůzce konané dne 19. 4. 2023 na nesprávnost faktur opakovaně upozorněna. I kdyby tedy na schůzce ze dne 19. 4.

Shodu s prvopisem provedla S. K.

2023 nebyla vyzvána k úpravě faktur, nic to nemění na tom, že byla na nesrovnalosti ve fakturách upozorněna přinejmenším dne 26. 6. 2023 a dne 12. 10. 2023 a že povinnost žalobkyně prokazovat způsobilost výdajů správnými fakturami jí vyplývala z rozhodnutí o poskytnutí dotace.

42. S ohledem na výše popsané závěry shledal městský soud nadbytečnými navrhované výsledky svědků (starostky žalobkyně a zaměstnance zhotovitele), které měly ozřejmit obsah schůzky konané dne 19. 4. 2023. Pro skutkové závěry městského soudu ve vztahu výdajům k pokožkám č. 8 a 9 rozpočtu postačí listinné důkazy založené ve správním spise.
43. K námitce žalobkyně, dle níž poskytovatel dotace od ní vyžadoval „*striktní přesnost*“, ačkoli sám tak dle jejího mínění nepostupoval, městský soud uvádí, že poskytnutí dotace může být vskutku podmíněno přísnými podmínkami zavazujícími příjemce dotace. Ten tak musí dodržovat zákonné podmínky i podmínky stanovené v dotačních pravidlech, v rozhodnutí o poskytnutí dotace (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2018, č. j. 1 Afs 291/2017-33, č. 3854/2019 Sb. NSS), a je výlučně odpovědný za dodržení všech dotačních podmínek (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 Afs 15/2012-38, č. 2713/2012 Sb. NSS). Výše popsané závěry jsou důsledkem toho, že poskytování dotací je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. „*Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodíní ze strany státu a jakousi protiváhou tohoto dobrodíní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 100/2009-63, č. 2332/2011 Sb. NSS). Městský soud k této námitce uzavírá, že ačkoli má určité pochopení pro obtíže žalobkyně, které jí jako malé obci vznikly v důsledku nevyplacení části dotace, nic to nemění na tom, že pokud souhlasila s podmínkami, za nichž jí byla dotace poskytnuta, nemohla se nedůvodně spoléhat na to, že poskytovatel dotace nebude vyžadovat, aby je dodržovala.
44. Městský soud nepřisvědčil ani námitkám, dle nichž žalobkyně důvodně spoléhala na to, že veškeré náklady na projekt budou hrazeny z dotačních prostředků. Žalobkyně se nemůže dovolávat legitimního očekávání ve chvíli, kdy nárokové výdaje byly vyhodnoceny jako nezpůsobilé z důvodu jejího nezákonného postupu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2017, č. j. 6 Afs 270/2015-48, č. 3579/2017 Sb. NSS). V nyní projednávané věci došlo k negaci právního nároku žalobkyně na již přiznanou dotaci na základě řízení o nevyplacení části dotace dle § 14e rozpočtových pravidel, neboť ministr v napadeném rozhodnutí prokázal, že žalobkyně porušila dotační podmínky. Lze také doplnit, že žalobkyně byla povinna zajistit vlastní zdroje na financování projektu, mezi které se řadí i prostředky získané formou úvěru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2006, č. j. 1 Afs 92/2005-98), aby byla schopna platit faktury dodavateli včas.
45. Městský soud nesouhlasí se stěžovatelkou, že závěry ministra, dle nichž nedošlo k průtahům při vyřízení žádosti o platbu, nejsou relevantní. Ministr jen reagoval na odpovídající námitku žalobkyně. Shrnutím kroků projektové manažerky Státního fondu životního prostředí se ministr snažil demonstrovat, že poskytovatel dotace poskytoval žalobkyni součinnost k tomu, aby odstranila nedostatky podkladů předložených k žádosti o platbu.

Shodu s prvopisem provedla S. K.

46. Městský soud uzavírá, že žalovaný ani nezpochybil, že žalobkyně projekt dokončila. To ovšem nic nemění na tom, že žalobkyně neprokázala způsobilost výdajů na položky č. 8 a 9 rozpočtu projektu (na odvoz zeminy) a položku č. 10 (na odvoz ornice).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

47. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
48. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 9. 9. 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem provedla S. K.